

RAADSVOORSTEL:

2007-2008

Ons kenmerk: RO 07.1473008

Registratienummer : GR 07.

Ingekomen op :

Onderwerp: Evaluatie uitstallingenbeleid

Groningen,

Aan de raad,

Inleiding.

Met de vaststelling van Ruimte voor Ruimte heeft de gemeente in de jaren 90 van de vorige eeuw de uitstallingen in de binnenstad niet meer toegestaan. Het uitstallingenbeleid staat niet op zichzelf, maar maakt onderdeel uit van het brede pakket aan maatregelen waarmee we de openbare ruimte in de binnenstad zodanig hebben kunnen inrichten en bruikbaar maken voor de vele en veelsoortige binnenstads-bezoekers, dat die door velen als hoogwaardig en typisch Gronings wordt ervaren. Het is mede hierdoor dat we de titels als de Veiligste Binnenstad en de Beste Binnenstad hebben verworven. Omdat het uitstallingenbeleid onderdeel uitmaakt van dit goed afgewogen en veel resultaat opleverend beleid, dragen we er bij eventuele wijziging of aanpassing zorg voor dat het evenwicht niet verstoord raakt. Wij vinden Ruimte voor Ruimte nog altijd een prima basis voor een goed functionerende en levendige binnenstad. Als zich de noodzaak of wens voordoet om binnen dat kader tot aanpassing te komen, willen we dat dan ook doen met behoud van de uitgangspunten van Ruimte voor Ruimte en de totaalvisie die daar aan ten grondslag ligt.

Per 1 maart 2004 is het uitstallingenbeleid voor een proefperiode aangepast. Buiten het kernwinkelgebied mochten bij wijze van experiment de winkels maximaal 50 centimeter op de stoep winkelwaren of reclame uitstellen. Eind 2004 is dit geëvalueerd. De speciaal samengestelde commissie oordeelde dat het experiment niet als geslaagd kon worden beschouwd:

- de binnenstad is niet sfeervoller geworden, enkele uitzonderingen daargelaten;
- de kwaliteit van het straatbeeld is niet verbeterd, enkele uitzonderingen daargelaten;
- het beleid ten aanzien van de uitstallingen is niet goed handhaafbaar;
- het is onduidelijk in welke mate het ondernemersklimaat door het experiment is veranderd.

Ondanks de teleurstelling werd de proef verlengd tot 31 december 2006 gelet op de positieve uitzonderingen die ook waar zijn genomen. Later is deze verlengd tot 31 december 2007. We zijn daarmee nu aan het moment gekomen van de eindevaluatie. Uw raad heeft daarvoor een aantal criteria vastgesteld:

1. minimaal 25% van de ondernemers vraagt een uitstalvergunning aan;
2. de overtredingen mogen niet meer dan 10% van de (deelnemende en niet deelnemende) ondernemers betreffen;
3. de sfeer in de binnenstad dient verbeterd te zijn;
4. de uitstallingen dienen van voldoende kwaliteit te zijn;
5. de uitstallingen moeten op positieve wijze iets toevoegen aan het straatbeeld.

Voor de eindevaluatie hebben we, evenals de vorige keer, een extern bureau ingeschakeld. Het rapport treft u hierbij aan.

Onderzoeksopzet.

De evaluatie is zoveel mogelijk op dezelfde manier uitgevoerd als in 2004. Dat betekent dat er gebruik is gemaakt van cijfers van de gemeente, er een enquête is gehouden onder binnenstadsbezoekers, en dat de uitstallingen door een commissie zijn beoordeeld.

In deze evaluatiecommissie hadden zitting: GCC, bewonersorganisaties binnenstad, een lid van de gemeenteraad, Marketing Groningen, Gehandicaptenadviesraad en een aantal gemeentelijke afdelingen. Een aantal van hen heeft met observatielijsten vastgesteld in welke mate de toegankelijkheid, de veiligheid en de kwaliteit van de uitstallingen voldoen aan de gestelde criteria. Ook de sfeer in de straat is beoordeeld. In totaal zijn 165 uitstallingen beoordeeld en 47 maal de straten.

Conclusies.

1. Minimaal 25% van de ondernemers vraagt een uitstalvergunning aan.
Uit de gegevens blijkt dat dit percentage niet wordt gehaald.

	2004	2007
Aantal deelnemers	71	112
Deelnamepercentage	7%	11%

2. De overtredingen mogen niet meer dan 10% van de (deelnemende en niet deelnemende) ondernemers betreffen.

In 2005 en 2006 zijn zo'n 100 overtredingen geconstateerd, soms door dezelfde ondernemer. In een incidenteel geval is een bestuurlijke sanctie opgelegd. Het grootste deel van de overtredingen betrof het niet juist plaatsen van de uitstallingen. Het percentage (vergunde en niet vergunde) ondernemingen dat de regelgeving overtreedt blijft jaarlijks onder de 10%.

3. De sfeer in de binnenstad dient verbeterd te zijn.

De evaluatiecommissie heeft gemiddeld genomen een neutraal oordeel over de verbetering van de sfeer in de binnenstad door de uitstallingen.

Opgemerkt wordt, dat de uitstallingen in beide jaren (2004 en 2007) niet sterk bijdragen tot een langer verblijf in de straat of tot het doen van (extra) bestedingen. De bezoekers van de binnenstad blijken de uitstallingen positief te waarderen. In de Thermometer Binnenstad is in 2004 en 2006 resp. 54% en 56% van de respondenten (zeer) positief over de uitstallingen.

4. De uitstallingen dienen van voldoende kwaliteit te zijn. De evaluatiecommissie is over het algemeen positief over de kwaliteit van de uitstallingen en in 2007 enigszins positiever over de degelijkheid en onderhoud van het materiaal van de uitstallingen. De bezoekers geven gemiddeld een 6,8 als rapportcijfer voor de uitstallingen. Overigens blijkt dat de bezoekers van de binnenstad geen duidelijke relatie zien tussen de kwaliteit van de uitstallingen, het straatbeeld (rommelig of geordend) en het doen van extra bestedingen.

5. De uitstallingen moeten op positieve wijze iets toevoegen aan het straatbeeld. De evaluatiecommissie is neutraal over de aantrekkelijkheid en de uitnodigende indruk van uitstallingen in de straten. Wel geeft zij aan dat het straatbeeld in 2007 ten opzichte van 2004 rommeliger is. De bezoekers komen tot een wat positiever oordeel.

Toegankelijkheid en bereikbaarheid.

Naast vorenstaande criteria zijn ook de bereikbaarheid en toegankelijkheid beoordeeld in de observaties en voorgelegd aan de bezoekers. Hieruit blijkt dat de uitstallingen nagenoeg geen problemen opleveren voor de bereikbaarheid of toegankelijkheid. Ook hebben de uitstallingen nauwelijks nadelige consequenties voor het stallen van fietsen.

Overwegingen.

De resultaten van het onderzoek laten zien dat het eerste criterium (minimaal 25% van de ondernemers vraagt een uitstalvergunning aan) met een deelnamepercentage van 11% niet gehaald is. De deelname is ten opzichte van 2004 wel gestegen, maar de belangstelling valt duidelijk tegen. De meer subjectieve criteria (kwaliteit en sfeer) scoren van neutraal tot positief. In de begeleidingscommissie en in het Binnenstadsmanagement is dan ook een nadere analyse gemaakt van deze subjectieve criteria. Dit leert dat de kwaliteit en de sfeer vooral negatief worden beïnvloed door uitstallingen van reclame. De uitstalling van koopwaar levert over het algemeen een positieve bijdrage aan de sfeer en de kwaliteit. Het zijn juist de zogenaamde klapborden (met reclame-uiting) die de score negatief maken.

De GCC geeft in het Binnenstadsmanagement aan dat de deelname aan het verruimde uitstallingenbeleid inderdaad teleurstellend is en nog niet altijd op het gewenste niveau. Daarbij constateert ze dat de uitstallingen geen problemen opleveren en worden gewaardeerd door de bezoekers. De GCC wil dan ook uitstallingen in beperkte mate permanent toestaan.

De GCC en Marketing Groningen stellen zich op het standpunt dat reclame-uitingen moeten worden verboden en dat het uitstellen zich zou moeten beperken tot koopwaar. Beide organisaties zijn van mening, dat ondernemers bereid zijn meer te investeren als uitstallingen (van koopwaar) permanent worden toegestaan.

Naast het Binnenstadsmanagement heeft de Gehandicaptenadviesraad het onderzoek bestudeerd. Hun oordeel is positief. Er worden weinig belemmeringen opgeworpen door de uitstallingen. Ze zijn voor visuele gehandicapten zelfs een voordeel (gidslijn). De raad geeft aan van gestalde fietsen en verkeerd geparkeerde auto's veel meer last te hebben in de binnenstad.

Vanuit vorenstaande opvattingen is het dus logisch om het uitstallingenbeleid in de binnenstad buiten het kernwinkelgebied voort te zetten. Het is wel wenselijk om dan alleen nog het uitstellen van koopwaar toe te staan en reclame-uitingen te verbieden. Dit past ook goed in het gemeentelijke voornemen om in de komende jaren een reclamebelasting te gaan invoeren omdat alle reclame-uitingen dan onder hetzelfde regiem vallen.

Afweging en voorstel.

Er is een toenemende druk op de beperkte ruimte in de binnenstad. Dagelijks bezoeken gemiddeld tachtigduizend bezoekers het Stadshart binnen de Diepenring. De binnenstad is een zeer belangrijke trekker van onze ambities in het kader van Structuurvisie en economische, sociale en duurzame ontwikkeling van de stad. Dit en nieuwe activiteiten van ondernemers, nieuwe voorzieningen (bijvoorbeeld ondergrondse afvalcontainers), grote projecten als de Grote Markt Oostzijde, parkeergarages en de tram betekent de komende jaren een groeiende stroom extra bezoekers. Voor al deze bezoekers zal de binnenstad ruimte moeten bieden en aantrekkelijk zijn. Met Ruimte voor Ruimte hebben we een prima kader geschapen om die openbare ruimte van een hoge kwaliteit te laten zijn en de verschillende functies de "ruimte te geven". Vraag is dan ook of en in hoeverre de uitstallingen iets toevoegen aan het gebruik van de openbare ruimte en de aantrekkelijkheid en kwaliteit van de binnenstad. En zeer zeker zal ook de vraag beantwoord moeten worden of het ruimtebeslag beperkend is voor andere functies. Nu de proefperiode per 31 december 2007 afloopt moeten we tijdig een besluit nemen over voortzetting of beëindiging van het uitstallingenbeleid. Wij zijn van oordeel, dat het ruimtebeslag van de uitstallingen zeer beperkt is en ook nauwelijks een belemmering voor de doorstroming en de toegankelijkheid vormen. We verwachten dat dit in de toekomst ook niet tot knelpunten zal gaan leiden. Vooral het uitstellen van koopwaar levert, ook in de ogen van de binnenstadsbezoekers, een bijdrage aan de aantrekkelijkheid van de binnenstad. De reclame-uitingen doen daar naar ons oordeel, en dat van vele betrokkenen, juist aan af.

Ondanks de tegenvallende deelname van ondernemers tot nu toe, stellen we voor om na afloop van de proefperiode per 31 december 2007 het uitstellen van alleen

koopwaar permanent toe te staan en de proef met betrekking tot reclame-uitingen te beëindigen. We verwachten dat een groter aantal ondernemers in dit besluit aanleiding zal vinden deel te gaan nemen aan het uitstallingenbeleid.

Afschaffen vergunningplicht.

De regelgeving voor het uitstallen is vastgelegd in de APVG (artikel 2.1.5.1). Naast de beschrijving van de kwaliteitsregels is geregeld dat het uitstallen vergunning-plichtig is. In het licht van vermindering regeldruk leent het uitstalbeleid zich er goed voor om de vergunningplicht te versoepelen. Dit kan door de uitstallingen kleiner dan 0,50 meter vanuit de gevel vrij te stellen van een vergunning. Het voordeel hiervan is dat er de nodige administratieve rompslomp voor ondernemer en gemeente verdwijnt, terwijl we de kwaliteit en handhaving kunnen waarborgen (APVG). Dit betekent dat we na besluitvorming het uitstallen van koopwaren in de binnenstad tot maximaal 0,50 meter uit de gevel toestaan behalve in het kernwinkel-gebied (Grote Markt (alle zijden)), Herestraat, Guldenstraat, Waagstraat, Vismarkt noordzijde, A-kerkhof noordzijde, Brugstraat, A-straat tot aan de Westersingel en de Westerkade (winkels Westervhaven). De gemeente handhaaft op basis van de APVG en de AWB (bestuursdwang). In de rest van de stad zijn grotere uitstallingen toegestaan.

Nieuwe tekst APVG.

De tekst van artikel 2.1.5.1, *tweede* lid onder c van de Algemene Plaatselijke Verordening Groningen 2005 komt te luiden:

- "c. 1. uitstallingen en aanwijsborden in portieken en ruimte achter de gevelijn (gezien op ca. 1 meter hoog), voor zover deze ruimten geen functie hebben voor het openbare verkeer;
- c. 2. uitstallingen van koopwaren tot 0,50 meter uit de gevel, met uitzondering van de Grote Markt, de Herestraat, de Guldenstraat, de Waagstraat, de noordzijde van de Vismarkt, de noordzijde van het A-kerkhof, de Brugstraat, de A-straat (tot aan de Westersingel) en de Westerkade."

Financiën.

In de hele stad waren vorig jaar 205 bedrijven in totaal € 24.000,-- Precariobelasting verschuldigd voor een uitstalling. Het gebruik varieerde van 1 tot 7 m². Gezien de geringe opbrengst in vergelijking met de hoeveelheid werk bij de ondernemer en de gemeente stellen wij voor om de eerste m² voor een uitstalling niet meer te belasten. Dat betekent dat ondernemers om niet gebruik kunnen maken van 1 m² openbare ruimte. Het is wenselijk en noodzakelijk (gewoonterecht) om vijfjaarlijks dit gebruik om niet te bevestigen via een brief aan de ondernemer. De derving van inkomsten voor de binnenstad is beperkt. In totaal betaalden 112 ondernemers € 37,50 per jaar (half tarief gedurende experiment) (= € 4.200,--). Daarnaast geldt het ook voor de overige 93 ondernemers * € 80,-- per jaar = € 7.440,-- per jaar.

Voorstel.

Wij stellen u voor te besluiten:

- I. kennis te nemen van de Evaluatie uitstallingenbeleid Groningen 2007;
- II. het uitstallen van koopwaren buiten het kernwinkelgebied toe te staan conform de beschrijving in dit voorstel;

- III. uitstallingen van koopwaren tot 0,50 meter uit de gevel vrij te stellen van een vergunning;
- IV. uitstallingen van koopwaren <1 m² niet te belasten;
- V. de APVG en de Verordening Precariobelasting te wijzigen.

Burgemeester en wethouders
van Groningen,

De burgemeester,

De secretaris,

Jacq. Wallage.

H.P. Bakker.